

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “ตปฺปติ – ย่อมเดือดร้อน”

ตปฺปติ อ่านตามภาษาบาลีว่า ตับ - ปะ - ติ แปลว่า ย่อมเดือดร้อน มุ่งหมายถึง ความทุกข์ใจ เดือดร้อนใจ ไม่สบายใจ เมื่อได้ทำอกุศลกรรมหรือทำบาปไปแล้ว และ เดือดร้อน เป็นทุกข์ เมื่อได้รับผลของอกุศลกรรมที่ตนเองได้ทำไปแล้ว ซึ่งก็เป็นสิ่งที่มีจริง ๆ ที่เกิดเพราะเหตุปัจจัยไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใครทั้งสิ้น

ข้อความในพระสูตรต้นปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบทและอรรถกถา ได้แสดงความเป็นจริงว่า บุคคลผู้ทำบาป ย่อมเดือดร้อนทั้งในโลกนี้และเมื่อละจากโลกนี้ไปแล้วก็เดือดร้อนในโลกหน้าอีก ดังนี้

“ผู้มีปกติทำบาป ย่อมเดือดร้อนในโลกนี้ ละไปแล้วย่อมเดือดร้อน เขาย่อมเดือดร้อนในโลกทั้งสอง เขาย่อมเดือดร้อนว่า กรรมชั่ว เราทำแล้ว ไปสู่ทุกข์ ย่อมเดือดร้อนยิ่งขึ้น”

บรรดาบทเหล่านั้น สอนบทว่า **อิธ ตปฺปติ** ความว่า ย่อมเดือดร้อนในโลกนี้ ด้วยเหตุเพียงโทษนั้น (ทุกข์ใจ) ด้วยความเดือดร้อนเพราะกรรม บทว่า **เปจฺจ** (ละไปแล้ว) ความว่า ส่วนในโลกหน้า ย่อมเดือดร้อน เพราะทุกข์ในอบายอันร้ายแรงยิ่ง ด้วยความเดือดร้อนเพราะวิบาก (ผลของกรรม)”

เรื่องของภพภูมิต่างๆ ซึ่งเป็นที่เกิดของสัตว์โลก ไม่ใช่มีเฉพาะภพภูมิมนุษย์กับสัตว์ดิรัจฉานที่เห็นกันอยู่เท่านั้น แต่ยังมีภพภูมิอื่นอีกด้วย คือ นรก เปรต อสุรกาย สวรรค์ ๖ ชั้น เป็นต้น ตราบใดที่ยังมีกิเลสอันเป็นเหตุให้มีการเกิดอยู่ ก็ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดต่อไป เป็นที่น่าพิจารณาว่า ก่อนที่ทุกคนจะมาสู่โลกมนุษย์นี้ ก็ไม่ทราบว่าจะเป็นอย่างนี้ โลกนี้จะมีอะไรบ้าง ไม่เคยรู้ล่วงหน้าเลย แต่ก็ได้เกิดขึ้นแล้วในโลกนี้ เพราะเหตุปัจจัยที่ได้สะสมมา **วันนี้เป็นอย่างนี้ พรุ่งนี้จะเป็นอย่างไร ไม่สามารถที่จะทราบได้เลย เพราะเหตุว่าพรุ่งนี้อาจจะเป็นโลกนี้อีก เห็นสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในโลกนี้อีก หรืออาจจะเป็นสวรรค์ชั้นต่างๆ หรือแม้กระทั่งอาจจะเป็นนรกขุมต่างๆ ก็ได้ ไม่มีการทราบล่วงหน้าเลยแล้วแต่เหตุปัจจัยทั้งสิ้น** ขอยกตัวอย่างบุคคลครั้งพุทธกาล คือ พระเทวทัต จะเห็นได้ว่าพระเทวทัตไม่ทราบมาก่อนว่าท่านจะเกิดในโลกนี้ และตลอดชีวิตของท่านที่ดำเนินไป มีความริษยา มีการทำอกุศลกรรมที่หนัก ถึงกับเบียดเบียนประทุษร้ายต่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านก็ไม่เคยรู้ล่วงหน้าเลยว่าท่านจะ

เป็นผู้ที่ทำอกุศลกรรมที่หนักถึงเพียงนั้นได้ และเมื่อละจากโลกนี้ไปแล้ว ท่านก็ไม่ทราบอีกเหมือนกันว่าจะไปเกิดในภพภูมิใด แต่ท่านก็ได้ไปแล้วสู่เวจิมหานรกซึ่งเต็มไปด้วยความทุกข์ทรมานเดือดร้อนอย่างหนัก ฉนใด ทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ ก็ฉนนันเหมือนกัน ก่อนจะเกิดในโลกนี้ก็ไม่ว่าว่าจะพบอะไรบ้าง จะกระทำการอะไรบ้าง และกรรมที่ได้กระทำแล้วนี้ จะให้ผลเมื่อใด อย่างไร ก็ไม่สามารถทราบได้ทั้งนั้น

บุคคลที่ทำการชั่วประการต่างๆ ขณะนั้นเป็นการสะสมเหตุที่ไม่ดี เดือดร้อนแล้วในขณะที่ทำการชั่ว ต่อมาก็เดือดร้อนไม่สบายใจทุกขใจจากการที่ตนเองได้ทำการชั่วไปแล้ว และกรรมชั่วนั้นยังจะเป็นเหตุทำให้ตนเองได้รับผลที่ไม่ดีในภายหน้าอีกด้วย โดยกรรมชั่วของตนเองเท่านั้นไม่ใช่ใครอื่นทำให้เลย เพราะเหตุว่าเวลาที่กรรมชั่วให้ผล ถึงแม้ว่าจะมีบุคคลอื่นคอยคุ้มครองป้องกันรักษาเพื่อให้รอดพ้นจากอันตรายต่างๆ ก็ไม่สามารถป้องกันการได้รับผลของกรรมชั่วที่ตนเองเคยทำไว้แล้วได้ ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ตาม กล่าวได้เลยว่าบุคคลที่ทำการชั่ว ชื่อว่า ไม่รักตนเอง ไม่รักษาตนเอง เพราะได้ทำแต่สิ่งที่ไม่ดีที่จะทำให้เกิดผลที่ไม่ดีกับตนเองเท่านั้น เพราะเหตุว่า **เมื่อถึงคราวที่กรรมชั่วให้ผล จะอยู่ที่ไหนก็ไม่สามารถรอดพ้นไปได้เลย**

ถ้าเป็นผู้ที่ประมาท เผลิดเพลินมัวเมา ไม่เห็นโทษของอกุศล คือ ความชั่วทั้งหลายทั้งปวง และไม่เห็นคุณประโยชน์ของความดีประการต่างๆ จิตใจมีแต่จะคล้อยไปในทางที่เป็นอกุศล ทำแต่สิ่งที่ผิด ทำแต่สิ่งที่เป็นโทษ ย่อมเป็นผู้เสื่อมอย่างที่สุด เป็นเหตุนำมาซึ่งความเดือดร้อนในภายหลัง แต่ถ้าเป็นผู้ที่เห็นประโยชน์ของพระธรรม ได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญาในชีวิตประจำวัน ชีวิตก็ดำเนินไปตามปกติ ถึงแม้ว่าจะยังไม่สามารถดับกิเลสอะไร ได้เลย อกุศลจิตเกิดขึ้นเป็นปกติธรรมดาตามเหตุตามปัจจัย แต่ก็มีปัญญาที่ค่อยๆ รู้ขึ้นเข้าใจขึ้นในความเป็นจริงของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏว่าเป็นแต่เพียงธรรมคือสิ่งที่มีจริงแต่ละหนึ่งๆ ที่เกิดแล้วก็ดับไป ไม่ใช่เรา พร้อมทั้งเห็นโทษของอกุศลที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง แล้วมีความละอายมีความเกรงกลัวต่ออกุศล พร้อมทั้งมีความจริงใจที่จะขัดเกลาอกุศลให้เบาบางลง นั้น เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงสำหรับชีวิตที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ซึ่งได้ยากแสนยาก ทั้งหมดทั้งปวงต้องอาศัยการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม เห็นประโยชน์ของคำจริงแต่ละคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เป็นคำอนุเคราะห์เกื้อกูลให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง และเมื่อมีความเข้าใจอย่างถูกต้อง ปัญญานี้เองที่จะนำพาชีวิตไปสู่คุณความดีทั้งปวง ไม่นำพาไปในทางที่ผิดเลยแม้แต่

น้อย พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ดีแล้วเท่านั้นที่จะเป็นที่พึ่งที่แท้จริงสำหรับชีวิต เป็นที่พึ่งตั้งแต่ต้นจนถึงสูงสุดคือสามารถดับกิเลสได้ตามลำดับขั้น

จึงแสดงให้เห็นตามความเป็นจริงว่า พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงตลอด ๔๕ พรรษา นั้น ไม่มีล้าสมัยเลย ทันสมัยอยู่เสมอ เหมาะะทุกกาลสมัย เพราะเป็นประโยชน์ในกาลทุกเมื่อสำหรับผู้ที่ได้ ฟัง ได้ศึกษาแล้วประพฤติปฏิบัติตาม ด้วยการละเว้นในสิ่งที่ เป็นโทษประการต่าง ๆ แล้วประพฤติในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ เมื่อเป็นอย่างนี้ ความเดือดร้อน ก็จะไม่เกิดขึ้น

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง อนุเคราะห์เกื้อกูลเพื่อความเจริญขึ้นของบุคคลธรรมดา ความดีประการต่างๆ โดยมีปัญญาความเข้าใจถูกเห็นถูกเป็นประธาน เป็นประโยชน์ทั้งกับตนเองและ ผู้อื่นแต่ละคนจะเป็นคนนี้ได้ชาตินี้ชาติเดียว พอถึงชาติหน้าก็มาจากชาตินี้ทั้งหมดสืบต่อไป ถ้า ชาตินี้ ได้ทำดีสะสมคุณความดีประการต่างๆ และมีความเข้าใจธรรมตามความเป็นจริง สภาพ ธรรมที่ติงามเหล่านี้ ก็จะสะสมสืบต่อไปในจิตเป็นที่พึ่งต่อไป ไม่เป็นเหตุนำมาซึ่งความทุกข์ ความเดือดร้อนโดยประการทั้งปวง

ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗